

บทความวิจัย

www.ajph.org
AJPH

การประเมินหลักสูตร English/ Science/ Communication
ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม)

An Evaluation of the school curriculum on English/ Science/Communication
of Mahasarakham University Demonstration School (Elementary)

กฤติกา อนุแสน¹
สมนึก ภัททิยธนี²
ปิยะธิดา ปัญญา³

บทคัดย่อ

การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการตรวจสอบการใช้ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรและศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตร English/ Science/Communication ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) โดยใช้รูปแบบ CIPP กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารและอาจารย์ จำนวน 60 คน ผู้ปกครอง จำนวน 120 คน และนักเรียน จำนวน 125 คน รวมทั้งหมด 305 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตร ESC ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 สอบถามคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ จำนวน 64 ข้อ ฉบับที่ 2 สอบถามผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 64 ข้อ และฉบับที่ 3 สอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 25 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .27 ถึง .79 และมีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับ ตั้งแต่ .98 .98 และ .98 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 6 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

1. ด้านบริบท คณะกรรมการบริหารและอาจารย์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1 คณะกรรมการบริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารและครูเป็นผู้เฝ้าหาความรู้เพิ่มเติมและใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มีห้องพิเศษต่างๆ เช่น ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 ผู้ปกครองมีความเห็นว่าการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่าบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนร่มรื่น ครูผู้สอนอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี คิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4 วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.3 นักเรียนมีความเห็นว่าครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษมีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า

3. ด้านกระบวนการ

3.1 คณะกรรมการบริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพในด้านอาชีพ เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อ

3.2 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ามี การใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า บรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนร่มรื่นครู อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า ครูประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้อยู่เสมอ

3.3 นักเรียนมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายน่าสนใจ มีการเตรียมและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อผู้เรียน

4. ด้านผลผลิต คณะกรรมการบริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่าคุณภาพของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นั่นคือผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ทั้งในด้านความรู้และความรับผิดชอบ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติและสามารถสอบเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่เป็นโปรแกรมภาษาอังกฤษ

โดยสรุป หลักสูตร English/ Science/ Communication ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) มีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน จึงสมควรใช้หลักสูตรนี้ต่อไป แต่ควรหาแนวทางพัฒนาให้หลักสูตรมีความเหมาะสมถึงระดับมากที่สุด เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ต่อไป

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร, การวัดและประเมินผล

ABSTRACT

A curriculum evaluation is the process of finding data and using the data for implementing in improving and developing curriculum to be relevant to current social conditions. This study aimed to evaluate implementation of evaluation of the school curriculum on English/ Science/Communication of Mahasarakham University Demonstration School (Elementary) by employing CIPP Model. The sample consisted of 60 administrators and teachers, 120 parents and 125 students, obtained using the purposive sampling technique. Two types of instruments used for collecting data were 3 5-rating-scale curriculum evaluation forms : Form 1 with 64 items for administrators and teachers, Form 2 with 64 items for parents and Form 3 with 23 items for students with a discriminating powers ranged from .27 to .79 and an overall reliability of from .98 .98 and .98; and a 6-item structured-interview form for students. The statistics used for analyses of collected data were percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study were as follows:

1. In context, the evaluation administrators and teachers view congruently that the Curriculum goals were appropriate at the high level. The goals emphasized learners to use the knowledge in daily life, the school curriculum on English/Science/Communication of Mahasarakham University Demonstration School (Elementary) harmonize with the Basic Education Core Curriculum 2008 Curriculum Structure

2. In input

2.1 The administrators and teachers viewed that some teachers well-behaved and being a good role model for the students, seek more knowledge and use new instructional innovation medias for improving learning and teaching managements, specials classes such as, language laboratory, computer laboratory are enough for learning and teaching.

2.2 Parents viewed that the school use new instructional innovation medias worthily and has good learning atmosphere. Teachers dedicate themselves for public interest, well-behaved and being a good role model for the students, creative thinking for learning and teaching managements.

2.3 Students viewed that teachers have creative thinking for learning and teaching managements and have abilities for learning and teaching by using English language, seek more knowledge and use new instructional innovation medias for improving learning and teaching managements.

3. In process

3.1 The administrators and teachers viewed that the school encourage teachers to manufacture instructional innovation medias, encourage the school personnel to improve their abilities in duties ; such as observing activities and further study.

3.2 Parents viewed that the school use new instructional innovation medias worthily and has good learning atmosphere. Teachers dedicate themselves for public interest, well-behaved and being a good role model for the students, creative thinking for learning and teaching managements.

3.3 Students viewed that the school have many different learning and teaching managements. Teachers have new instructional innovation medias worthily and has good learning atmosphere.

4. In product

The administrators and teachers viewed that the quality of learners was appropriate at the high level. That was, the learners could develop themselves according to their own potentials in terms of knowledge and responsibility. Students could use English to communicate with foreign people, pass high school entrance examination in English Program.

In conclusion, the school curriculum on English/ Science/Communication of Mahasarakham University Demonstration School (Elementary) was appropriate at the high level in every aspect. Therefore, this curriculum should be implemented further. However, guidelines for developing the curriculum to be appropriate at the highest level should be sought to develop the quality of learners to achieve the established purposes in the future.

Keyword : a curriculum evaluation, measurement and evaluation

บทนำ

การจัดการศึกษา เป็นการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีคุณภาพ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ ซึ่งนับเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา จึงควรที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2545 : 14) สถาบันการศึกษาทุกแห่งต้องใช้หลักสูตรเป็นแนวในการจัดการเรียนการสอน โดยสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้ ซึ่งหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาแล้ว ย่อมต้องมีการปรับปรุง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมที่เป็นอยู่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในขณะนั้น (อึ้ง บัศรี. 2542 : 192)

ดังนั้น หลักสูตรจำเป็นต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยการพัฒนาศาสตร์ก็คือการทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยและตรงกับความต้องการของสังคม ซึ่งการจะพัฒนาหลักสูตรได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการประเมินหลักสูตร โดยผลจากการประเมินหลักสูตรจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหลักสูตรทราบถึงปัญหาและแนวทางในการปรับปรุง เพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น (ทิตนา ขัมมณี. 2544 : 1) การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนในการศึกษาคุณค่าของหลักสูตรว่าดีหรือไม่อย่างไร บทพร่องในส่วนไหน การประเมินหลักสูตรต้องทำเป็นกระบวนการตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน วางแผนและออกแบบการประเมิน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล รายงานและสรุปผลการประเมิน เพื่อจะนำผล ที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรในโอกาสต่อไป ดังนั้น การประเมินผลหลักสูตรเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่า การกำหนดหลักสูตรไปใช้จะได้ผลมากน้อยเพียงใด เพราะฉะนั้นการประเมินหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร (บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2553 : 289 - 290) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาทั่วประเทศใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน โดยเริ่มใช้กับโรงเรียนนาร่อง ในปีการศึกษา 2552 และเริ่มใช้ทุกโรงเรียนในปีการศึกษา 2553 ซึ่งการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่สำคัญ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบคุณค่าและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (อึ้ง บัศรี. 2542 : 326 - 328)

หลักสูตรแนวทางการสอนสองภาษาสำหรับวิชาภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และการสื่อสาร (English/ Science/ Communication) หรือที่เรียกว่าหลักสูตร ESC เป็นหลักสูตรหนึ่งของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ที่สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ทางโรงเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนรู้ เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และการสื่อสารเพื่อ

การศึกษา ซึ่งในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจะมุ่งเน้นที่หลักไวยากรณ์มากกว่าการสื่อสาร การสอนวิทยาศาสตร์ก็มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ

ดังนั้น เพื่อประเมินหลักสูตรแนวทางการจัดการเรียนการสอนสองภาษาสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และ การสื่อสาร (English/ Science/ Communication) จึงได้นำแนวทาง การดำเนินการ ประเมินหลักสูตรมาใช้ในการประเมินหลักสูตร ESC โดยแบ่งการประเมินเป็นด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้รูปแบบการประเมินของ สตฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1973 : 128-142) เรียกว่า CIPP Model ทั้งนี้เพื่อรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานหลักสูตรแนวทางการสอนสองภาษาสำหรับวิชาภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และการสื่อสารสื่อสาร (English/ Science/ Communication) หรือที่เรียกว่าหลักสูตร ESC อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการ ดำเนินหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะในการวางแผนงานและการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินหลักสูตรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้ และ ความสามารถ มีศักยภาพที่จะก้าวสู่ถนนสายการศึกษา การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การประยุกต์ใช้ วิทยาศาสตร์ และ การสื่อสารกับสังคม ด้วยความมั่นใจ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตร English/ Science/ Communication ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ ผู้ปกครองและนักเรียน ใน ด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP
2. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตร English/ Science/ Communication ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและ อาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียน ในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต โดยใช้รูปแบบการ ประเมินแบบ CIPP

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารและอาจารย์ผู้ปกครอง และ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2556 ที่กำลังศึกษาในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารและอาจารย์ผู้ปกครอง และ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2556 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 305 คน จำแนกได้ดังนี้
 - 2.1 คณะกรรมการบริหารและอาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่าย ประถม) จำนวน 60 คน
 - 2.2 ผู้ปกครองที่นักเรียนกำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในหลักสูตร English/Science/ Communication โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) จำนวน 120 คน
 - 2.3 นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในหลักสูตร English/ Science/ Communication โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) จำนวน 125 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้มี 2 ชนิด คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตร ESC ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับๆละ 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ต่อหลักสูตร ESC ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) จำนวน 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (T_{xy}) ตั้งแต่ .27 ถึง .80 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .98

1.2 ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อหลักสูตร ESC ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) จำนวน 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (T_{xy}) ตั้งแต่ .62 ถึง .86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .98

1.3 ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อหลักสูตร ESC ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) จำนวน 23 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (T_{xy}) ตั้งแต่ .27 ถึง .79 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .96

2. แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ สำหรับสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-2 จำนวน 56 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบ Pearson ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation)
2. การใช้ค่าสถิติพื้นฐานโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านบริบท

เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จำนวน 4 ข้อ โดยรวมและรายข้อ มีความเหมาะสมในระดับมาก จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความรู้ความสามารถของผู้บริหารและครู ความพร้อมของอาคารสถานที่ ความร่วมมือของชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน จำนวนห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม ทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เกี่ยวกับครูผู้สอน และสื่อการเรียนรู้ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายให้แก่ นักเรียน และมีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน

3. ด้านกระบวนการ

เกี่ยวกับการเตรียมการใช้หลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การติดตามการใช้หลักสูตร และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีการเน้นการเรียนการสอนแบบปฏิบัติจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย รวมทั้งการวัดผลประเมินผลได้รับความเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะมีการใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และใช้เครื่องมือวัดที่ครอบคลุมเนื้อหา

4. ด้านผลผลิต

เกี่ยวกับด้านรางวัล/เกียรติยศและการยอมรับของชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน ครอบครัว และเป็นที่ยอมรับของชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ที่เรียนในหลักสูตร English/ Science/ Communication ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม)

1. ผลการสัมภาษณ์นักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตร ESC เนื่องด้วย การเข้ามาเรียนในหลักสูตร ESC นั้น จะต้องผ่านการสอบคัดเลือกผู้ที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ และยังต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์เพื่อวัดความรู้พื้นฐานด้านการสื่อสาร โดยใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ ซึ่งทำให้นักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความรู้ความสามารถของนักเรียนเป็นอย่างมาก

2. ภาพรวมด้านคุณภาพการสอนของอาจารย์ที่สอนในหลักสูตร ESC จากการสัมภาษณ์นักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณภาพการสอนของอาจารย์ที่สอนในหลักสูตร ESC อยู่ในระดับมาก เพราะอาจารย์มีการเตรียมการสอน และนำเสนอความรู้ใหม่ๆ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้ดี มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายน่าสนใจ มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นพร้อมทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้

3. ความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร ESC จากการสัมภาษณ์นักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมมากเพราะรายวิชาต่างๆ มีความเหมาะสมกับเวลาในการศึกษา สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำไปบูรณาการทำให้เกิดทักษะการเรียนรู้ หลักสูตรมีความทันสมัยทั้งเอกสารและตำราเรียน อาจารย์สามารถถ่ายทอดความรู้ และเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี มีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และการเรียนการสอนยังยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

4. สิ่งที่เป็นจุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตร ESC จากการสัมภาษณ์นักเรียน ระดับประถมศึกษา ปีที่ 1 - 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลักสูตร ESC มีจุดเด่นคือ มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสาร ตำราเรียนเป็นภาษาอังกฤษ มีเนื้อหาที่ทันสมัย ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายมีการจัดการเรียนการสอนโดยอาจารย์ไทย หรืออาจารย์ชาวต่างชาติที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ส่งเสริมความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมีการจัดกิจกรรมและโครงการที่หลากหลายน่าสนใจเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทั้งทางด้านภาษาและการทำกิจกรรมร่วมกันผู้อื่น และมีโครงการทัศนศึกษาในต่างประเทศเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในสถานการณ์จริง ด้านจุดด้อยของหลักสูตร ESC คือ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อช่วยให้เกิดประสิทธิภาพ

ในการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเอกสารและตำราเรียนเป็นภาษาอังกฤษ อาจมีคำศัพท์เฉพาะที่จำเป็นต้องรู้ และเพื่อใช้สื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนกรณีที่มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และอาจารย์ผู้สอนเป็นชาวต่างชาติ และโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารภายในโรงเรียนมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลักเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ในภาพรวมแล้ว หลักสูตร English/ Science/ Communication ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) อยู่ในเกณฑ์ ดี สามารถนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิ จึงเหมาะที่จะนำหลักสูตรนี้มาใช้ต่อไป

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร

ควรมีครูชาวต่างชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาที่จบทางด้านการศึกษาโดยตรงและจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการประเมินหลักสูตร English/Science/Communication ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) โดยใช้การประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านบริบท

ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตร ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งในด้านภาพรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชำรง บัวศรี (2542 : 40) ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา ไม่ว่าจะกำหนดนิยามอย่างไร หลักสูตรก็ยังคงเป็นสิ่งที่แปลงเจตนารมณ์ของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาออกเป็นภาคปฏิบัติ หลักสูตรจะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าประเทศชาติบ้านเมืองและท้องถิ่นที่มีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร ต้องการพัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติในใด สิ่งต่างๆที่ได้ประมวลไว้ในหลักสูตรนั้นเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางที่ช่วยให้เราทราบได้ทันทีว่าการศึกษาค้นคว้าหนักไปทางใด จะมีผลต่อตัวเด็กและต่อสังคมอย่างไรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาณิน สุชนะล้ำ (2548 : 96-98) ทำการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หลักสูตร พุทธศักราช 2544 พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

นอกจากนี้จากข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครองของนักเรียน เกี่ยวกับ จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จุดประสงค์ของหลักสูตร ESC มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรเนื้อหาวิชาของหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกของหลักสูตรทั้งในด้านภาพรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนา เหลืองอังกู และคณะ (2545 : 39 – 76) ได้ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต พบว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานช่วยพัฒนาในด้านความรู้ความเข้าใจ มีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน จำนวนหน่วยกิตหลักสูตรเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและรายวิชาที่กำหนดให้เรียน ช่วยบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก แสดงว่า โครงสร้างของหลักสูตรเนื้อหาวิชาของ

หลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกของหลักสูตรมีความเหมาะสม ทันสมัย จำนวนห้องเรียนมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน บริเวณโรงเรียน ห้องเรียน สะอาด สะดวกต่อการจัดกิจกรรม บรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ร่มรื่น จากเหตุผลเหล่านี้ ทำให้หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ

ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล และประเมินผลการศึกษา ทั้งในด้านภาพรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท อาษา (2545 : 50-120) ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาท เหลืองอังกูและคณะ (2545 : 39 - 76) ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยการสอนเน้นการปฏิบัติจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายและด้านวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้ มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน มีการดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีการสนับสนุนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีการหรือรูปแบบที่หลากหลาย มีการสนับสนุนการวัดผลและประเมินผลจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริง

4. ด้านผลผลิต

ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารและอาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านรางวัล/เกียรติยศและการยอมรับของชุมชน ทั้งในด้านภาพรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากมีความคาดหวังว่าโรงเรียนและนักเรียนได้รับรางวัล/เกียรติยศในระดับชุมชนได้รับรางวัล/เกียรติยศในระดับเขตพื้นที่/อำเภอ/จังหวัดมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก ภัททิยธนี (2546 : 64-67) ทำการประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของคณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านความรู้ความสามารถพิเศษ ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารควรสนับสนุน ส่งเสริม กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเน้นเอกลักษณ์ของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน

1.2 ครูผู้สอน ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้มากยิ่งขึ้น ทั้งครูไทยและครูเจ้าของภาษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตรเพื่อให้ทราบผลที่จะเป็นข้อสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

2.2 ควรทำการประเมินหลักสูตรเป็นระยะๆ ทั้งก่อนการจัดทำหลักสูตร ระหว่างการจัดทำหลักสูตร และหลังจากการจัดทำหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้เพื่อหาข้อบกพร่องอันจะนำไปพัฒนาหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กัมปนาท อาษา. การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- ทีศนา แคมมณี. รวบรวมความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- จรัส บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนัษการพิมพ์, 2542.
- นุชวรา เหลืองอังกูร และคณะ. การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. การพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- สมนึก ภัททิยธนี. รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2) คณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545.
- อานิน สุชนะล้ำ. การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- Stufflebeam, Daniel L. "Education Evaluation and Decision-Making," **Theory and Practice**. p. 128-142. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company, 1973.